

**Gemeente
Amsterdam
Zuidoost**

Bezoekadres
Anton de Komplein 150
1102 CW Amsterdam

Postbus 12491
1100 AL Amsterdam
Telefoon 14 020
zuidoost.amsterdam.nl

Retouradres: SDZO, Postbus 12491, 1100 AL Amsterdam

College van B&W van de Gemeente Amsterdam
t.a.v. Verkeer en Openbare Ruimte
postbus 95089
1090 HB Amsterdam

Datum 7 november 2016
Ons kenmerk ZO16-03246/
Uw kenmerk V&OR/UIT/2016003467
Contactpersoon Senta Modder
Behandeld door Groeneweg, Eva
Onderwerp Reactie op concept Beleidskader Verlichting

Geacht College,

De bestuurscommissie van Zuidoost heeft kennis genomen van het concept Beleidskader Verlichting. Hieronder volgt onze reactie.

Kan de bestuurscommissie zich vinden in het leveren van verlichting met als uitgangspunt 'licht op maat', waarbij het lichtniveau en type verlichting wordt afgestemd op de locatie, het moment en de omstandigheden?

De bestuurscommissie Zuidoost kan zich vinden in het leveren van verlichting op met als uitgangspunt 'licht op maat'. Deze manier van verlichten is onder andere erg geschikt in transformatie gebieden. De aandacht voor transformatiegebieden in Zuidoost is erg belangrijk. Het Amstel III/ Arenapoort gebied kent momenteel een transformatie. Waar het in het verleden voornamelijk een werkgebied was, wordt dit nu een woon/werkgebied en vraagt dit om andere behoeften qua verlichting. Het toepassen van slimme LED is daar een uitstekende oplossing voor.

Draagt het geformuleerde beleid voldoende bij aan het borgen van de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en een positieve sfeer en beleving in de Amsterdamse Openbare ruimte?

Kiezen voor één stedelijk kader, is een idee wat de bestuurscommissie van Zuidoost toejuicht. Verkeers- en sociale veiligheid hebben de volle aandacht in Zuidoost en het geformuleerde beleid draagt daar voldoende aan bij.

Kan de bestuurscommissie zich – vanuit de 'licht op maat' gedachte – vinden in het voornemen om in de nabije toekomst 'slimme LED' verlichting toe te passen en daarmee lichtniveau te verlagen of te verhogen, naarmate de locatie en de omstandigheden daarom vragen?

De bestuurscommissie Zuidoost onderschrijft de toepassing van 'slimme LED verlichting' in de openbare ruimte. Het is in lijn met het beleidskader 'Visie Openbare Ruimte 2025'. In dit beleidskader zijn belangrijke uitgangspunten dat de openbare ruimte op toekomstig gebruik

* Z O O D 1 E 2 E 2 2 1 *

wordt ingericht en zo min mogelijk statische objecten mag bevatten. 'Slimme LED verlichting' draagt hier voldoende aan bij.

In het Amstel III/Arenapoort gebied in Zuidoost is een pilot gestart met slimme straatverlichting op het Hoekenrodeplein. De verlichting kan op afstand worden aangepast aan verschillende omstandigheden om zo de veiligheid te vergroten en energie te besparen. Echter is bij de beheerders van dit gebied in Zuidoost geheel onbekend hoe deze pilot is verlopen. Wij zouden graag beter aangehaakt willen worden bij deze pilot en de uitkomst hiervan.

Mist u nog iets in het concept beleidskader verlichting?

Waar Zuidoost meer over had terug willen lezen in het beleidskader zijn de onderhoudscycli. Ervaring leert dat klachten over openbare verlichting in de praktijk slecht worden opgevolgd. Soms zijn hele straten verstoken van verlichting. Het duurt daarbij maanden voordat de klacht is opgelost. Dit werkt irritatie op bij de burger en brengt het verkeers- en sociale veiligheid in het geding. *Worden deze zorgen meegenomen in de onderhoudscycli van LED-licht?*

Zoals eerder aangegeven, hebben verkeers- en sociale veiligheid de volle aandacht in Zuidoost en om dit te waarborgen vraagt dit om werkende verlichting in de openbare ruimte.

Hoogachtend,

namens het algemeen bestuur van stadsdeel Zuidoost

N. van Berkel
secretaris

M.A. Dalgliesh
voorzitter

**Gemeente
Amsterdam
West**

Bezoekadres
Bos en Lommerplein 250
1055 EK Amsterdam

Postbus 57239
1040 BC Amsterdam
Telefoon 1 4020
www.west.amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 57239, 1040 BC Amsterdam

College van B&W
t.a.v. de heer P. Litjens
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Datum 13 december 2016
Kenmerk UIT-16-43350
Behandeld door Luc Sour, 06-10689058, l.sour@amsterdam.nl
Onderwerp Advies Stadsdeel West op de conceptnota Beleidskader Verlichting

Geachte heer Litjens,

In reactie op uw brief van 10 oktober 2016, waarin u vraagt te adviseren op het concept Beleidskader Verlichting, het volgende.

Wij zijn op hoofdlijnen positief over de ambities die spreken uit dit beleidskader en in het bijzonder de focus op 'licht op maat', duurzaamheid & ecologie, en innovatie. Een goede belangenweging rond verlichting draagt bij aan een prettig verblijf en veilig gebruik van de openbare ruimte. De uitgangspunten daarvoor zijn helder geformuleerd. Wij geven u in deze consultatiefase graag onderstaande aandachtspunten mee.

Adviesvragen

U vraagt advies op het volgende:

1. *Kan de bestuurscommissie zich vinden in het uitgangspunt 'Licht op maat'?*
Antwoord: ja.
2. *Draagt het geformuleerde beleid voldoende bij aan verkeers- en sociale veiligheid, en een positieve sfeer en beleving?*
Antwoord: ja.
3. *Kan de bestuurscommissie zich vinden in het toe gaan passen van 'slimme LED' verlichting en daarmee het lichtniveau te verlagen en dimmen mogelijk te maken naarmate de locatie en omstandigheden daarom vragen?*
Antwoord: ja.

4. *Mist u nog iets in het concept Beleidskader Verlichting?*

Antwoord: Bij 'Specials' (pag. 36, paragraaf 4.5), is bijzondere verlichting mogelijk op circa 50 voor de stad belangrijke locaties conform de 'vloerkaart' stedelijke Puccinimethode 'Rood'. Bij de behandeling door B&W van 'Rood' in 2012 werd het verzoek vanuit West gehonoreerd om voor bijzondere plekken op buurtniveau beleidsvrijheid te krijgen binnen randvoorwaarden de inrichting onderscheidend te mogen maken. In die lijn zou dat ook voor verlichting mogelijk moeten zijn. Het gaat dan om belangrijke ontmoetingsplekken of het aanlichten van een karakteristiek object in de openbare ruimte. Voorstellen daartoe kunnen via de reeds bestaande toetsingsprocedure Commissie Puccinimethode meelopen. Daar wordt naar tevredenheid getoetst door een deskundigenpanel op afwijkingen voor 'Rood'. Wij hopen in die geest verder te werken en op welwillendheid te rekenen dat het specialistische beheer van de verlichtingsspecials niet eerst afgekocht hoeft te worden.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en dat ons advies zal bijdragen aan een succesvolle en prettig leefbare stad.

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie West,

E.M. Overzier
Secretaris

G.J. Bouwmeester
voorzitter

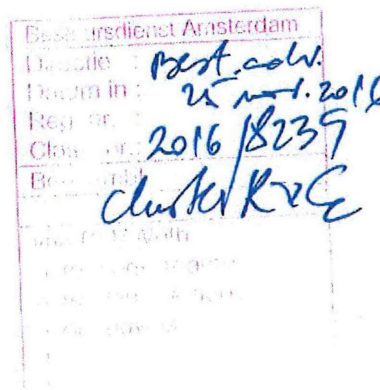
**Gemeente
Amsterdam
Nieuw-West**

Bezoekadres
Plein '40 '45 1
1064 SW Amsterdam

Postbus 2003
1000 CA Amsterdam
Telefoon 14020
amsterdam.nl

Retouradres Postbus 2003, 1000 CA Amsterdam

Gemeente Amsterdam
College van B&W
Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM

Datum 23-11-2016
Ons kenmerk 2016/UIT/8907
Uw kenmerk V&OR/UIT/2016003467
Behandeld door M. Oppers, Gebiedspool en H. Akkerman, RVE V&OR
06 -23146432, m.oppers@amsterdam.nl
Onderwerp Beleidskader Verlichting, inspraak en consultatie (behandelend ambtenaar A.J. Oudshoorn, H. Akkerman, beide RVE V&OR)

VERZONDEN 24 NOV. 2016

Geacht college van B&W,

Op 4 oktober 2016 heeft uw College het Beleidskader Verlichting vrijgegeven voor inspraak. In uw brief van 10 oktober 2016 vraagt u het Algemeen Bestuur van Nieuw-West om advies te geven op dit concept Beleidskader Verlichting. In deze brief volgt de reactie van de bestuurscommissie van Nieuw-West. We doen dat aan de hand van de vier adviesvragen die u in de brief stelt:

1. Kan de bestuurscommissie zich vinden in het leveren van verlichting met als uitgangspunt "licht op maat", waarbij het lichtniveau en het type verlichting worden afgestemd op de locatie, het moment en de omstandigheden?
2. Draagt het geformuleerde beleid voldoende bij aan het borgen van de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en een positieve sfeer en beleving in de Amsterdamse openbare ruimte?
3. Kan de bestuurscommissie zich – vanuit de "licht op maat" gedachte – vinden in het voornemen om in de nabije toekomst "slimme LED"-verlichting toe te passen en daarmee het lichtniveau te verlagen (dimmen) of te verhogen (ontdimmen/calamiteitenverlichting), naarmate de locatie en de omstandigheden daarom vragen?
4. Mist u nog iets in het concept Beleidskader Verlichting?

De bestuurscommissie complimenteert het College van B&W met een helder en positief beleidskader. Wel zijn er enkele vragen en opmerkingen over het document, die in deze brief naar voren worden gebracht.

Antwoord 1

"Licht op maat" is een logische en belangrijk stap in het verduurzamen van Amsterdam. De bestuurscommissie heeft enkele vragen:

- Wie bepaalt waar minder licht (en in welke mate dan?) aanvaardbaar is, bijvoorbeeld in groengebieden?
- Wat zijn de mogelijkheden voor innovatieve oplossingen, bijvoorbeeld dynamische verlichting of lichtpunten in het asfalt? Bestaat er de mogelijkheid in de nabije toekomst lantaarns te gebruiken die zelf hun eigen energie opwekken door zonne-energie?

- Hoe verhoudt zich de wens van duurzaamheid en innovatie tot de beperkingen die ontstaan in materiaalkeuze door Puccini?

Antwoord 2

Nieuw-West vindt dat duidelijker kan worden aangegeven aan welke aspecten het College van B&W prioriteit geeft. Naar onze mening moet veiligheid de belangrijkste reden zijn voor keuzes over verlichting. Duurzaamheid en natuurwaarde zijn ook belangrijk, maar komen op de tweede plaats. De bestuurscommissie is blij met het voornemen van het college om ook buiten het centrum te werken aan het aanlichten van gebouwen, om de beleving van de openbare ruimte en daarmee de aantrekkelijkheid van de stad te vergroten. Graag denkt de bestuurscommissie mee over realisatie van dit voornemen.

Het aanlichten is in beheer van de bestuurscommissie. Als er meer markante bouwwerken worden aangelicht, zal het beheer- en onderhoudsbudget moeten worden verhoogd.

De bestuurscommissie is tevreden met de aandacht voor de sociale veiligheid van de onderdoorgangen van de A10. Naast aanpassen van verlichting kan hier ook aanpassing van materiaal (gebruik van witte verf, reflectoren in bestrating) positief werken.

Daarnaast ziet de bestuurscommissie ook graag extra aandacht voor andere locaties waar sprake is van sociale onveiligheid, zoals het Joop Woortmanplein en De Ducaat. Extra felle (dynamische) verlichting of slimme verlichting in de vorm van 'meelopend licht' is hier wenselijk om de sociale veiligheid te vergroten.

Antwoord 3

Ja, zie antwoord 1.

Het is een goede zaak dat de gemeente de komende vijf jaar gaat inventariseren welke lichtbronnen er 's nachts branden (en waarom ze branden) en bewoners, bedrijven en sportclubs gaat stimuleren lichthinder en lichtvervuiling te beperken. In dit kader is het met name van belang te kijken naar slimmere en duurzamere verlichting van nu sterk verlichte sportcomplexen. Nieuw-West denkt graag mee over de totstandkoming van deze inventarisatie.

Antwoord 4

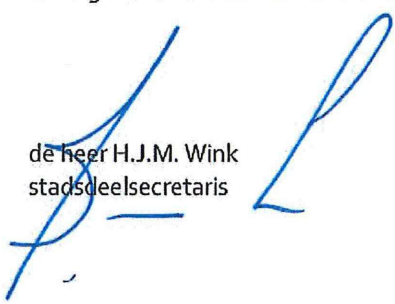
Nieuw-West mist de volgende zaken in het document:

- In de Agenda Groen, de Agenda Duurzaamheid en andere kaderstellende documenten wordt een samenvatting in beeld gegeven. Deze tekening, met de belangrijkste uitgangspunten in beeld, maken een beleidsstuk toegankelijk en leesbaar voor een groter publiek.
- In het financiële hoofdstuk is naar onze mening onvoldoende rekening gehouden met gebiedsgerichte wensen en aanpassingen. Mochten aanpassingen in verlichting nodig blijken, vanuit sociale veiligheid of verkeersveiligheid, dan is hiervoor aanvullend budget nodig, omdat aanpassingen volgens het beleidskader alleen betaald worden uit het project (dat er dan niet is) of bij technisch noodzakelijke vervanging.
- Het terugverdieneffect van de LED-transitie zit naar onze mening nu onvoldoende verwerkt in het stuk. Daarmee is ook onvoldoende belicht wat er met deze baten aan extra maatregelen kan worden gefinancierd, bijvoorbeeld meer slimme straatverlichting.
- Graag ziet Nieuw-West in het beleidskader een strategie over de werkwijze bij uitvallen of wijzigen van verlichting. Deze mutaties worden op dit moment te langzaam verwerkt en dat kan leiden tot onwenselijk onveilige situaties.

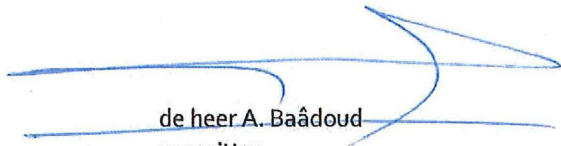
- Procesafspraken worden vastgelegd in een implementatieplan, dat in samenwerking met de stadsdelen wordt opgesteld. Wat zijn deze procesafspraken?

Nieuw-West ziet graag uw inhoudelijke reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,
het algemeen bestuur van de bestuurscommissie Nieuw-West,

de heer H.J.M. Wink
stadsdeelsecretaris

de heer A. Baâdoud
voorzitter

**Gemeente
Amsterdam
Oost**

Postbus 94801
1090 GV Amsterdam

Best. ad
9-11-16
2016/7712
07

Bezoekadres
Oranje-Vrijstaatplein 2
1093 NG Amsterdam

Postbus 94801
1090 GV Amsterdam
Telefoon 14020
www.oost.amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 94801, 1090 GV Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Datum 31 oktober 2016
Ons kenmerk Z-16-30756 / IN-16-32937
Uw kenmerk V&OR/UIT/2016003467
Behandeld door Erwin Baltus

e.baltus@amsterdam.nl

Kopie aan
Bijlage

Onderwerp Verzoek om advies Nieuw Beleidskader Verlichting

Geacht college,

Op 10 oktober 2016 hebben wij uw adviesaanvraag beleidskader verlichting ontvangen. In deze brief geven wij u onze reactie op dit document.

U stelt in uw brief de volgende vragen:

1. Kan de bestuurscommissie zich vinden in het leveren van verlichting met als uitgangspunt 'licht op maat', waarbij het lichtniveau en het type verlichting worden afgestemd op de locatie, het moment en de omstandigheden?

Wij hebben het beleidskader verlichting doorgenomen en kunnen ons vinden in de opgenomen uitgangspunten.

2. Draagt het geformuleerde beleid voldoende bij aan het borgen van verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en een positieve sfeer en beleving in de Amsterdamse openbare ruimte?

Wij vertrouwen er op dat de uitvoering van dit beleid voldoende bijdraagt aan de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en sfeer en beleving in de stad.

3. Kan de bestuurscommissie zich – vanuit de 'licht op maat' gedachte – vinden in het voornemen om in de nabije toekomst 'slimme LED' verlichting toe te passen en daarmee

* Z 0 0 3 0 8 5 E D D 6 *

het lichtniveau te verlagen (dimmen) of te verhogen (ontdimmen / calamiteitenverlichting), naarmate de locatie en omstandigheden daarom vragen?

Het uitgangspunt 'licht op maat' sluit wat ons betreft prima aan bij het gebiedsgericht werken en de toenemende behoefte aan maatwerk.

4. Mist u nog iets in het concept Beleidskader Verlichting?

Wij zien geen aanleiding om nog iets toe te voegen aan het concept Beleidskader Verlichting.

Wij gaan er van uit u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben en wensen u veel succes met de uitvoering van het beleidskader.

Met vriendelijke groet,

Het algemeen bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Oost.

Sjoukje Alta
Secretaris

Ivar Manuel
Voorzitter

**Gemeente
Amsterdam
Noord**

Bezoekadres
Buikslotermeerplein 2000
1025 XL Amsterdam

Postbus 37608
1030 BB Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 37608, 1030 BB Amsterdam

Aan het college van burgermeester en wethouders
t.a.v. wethouder P. Litjens
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Datum 8 november 2016

Ons kenmerk Z16-76888/1513

Behandeld door Adriaan Keus

Onderwerp Advies stadsdeel Noord op beleidskader Verlichting 2017-2021

Geachte heer Litjens,

Uw verzoek tot een advies op het concept 'Beleidskader Verlichting 2017-2021' is op 8 november 2016 besproken in het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Noord, dat door het algemeen bestuur is gemachtigd om te reageren op stedelijke adviesverzoeken.

Het is goed om te constateren dat stadsdeel Noord in het voortraject is betrokken en dat haar opmerkingen zijn meegenomen om het beleidskader zo compleet mogelijk te maken. Na het bestuderen van het document is naar voren gekomen dat de bestuurscommissie van stadsdeel Noord zich kan vinden in het 'Beleidskader Verlichting 2017-2021'.

Wij wensen u succes en zien uit naar het vervolg.

Hoogachtend, het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie Amsterdam Noord,

Mw. J.A. van Berkum
Voorzitter

Dhr. R. van der Velden
Secretaris

Gemeente Amsterdam Zuid

Bezoekadres
President Kennedylaan 923
1079 MZ Amsterdam

Postbus 74019
1070 BA Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 74019, 1070 BA Amsterdam

B&W Amsterdam
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

VERZONDEN - 1 DEC. 2016

Datum 29 november 2016
Ons kenmerk 2-16-50974
Uw kenmerk V&OR/UIT/2016003467
Behandeld door R. Kooper
Kopie aan E. v/d Burg
Bijlage

Onderwerp Advies op het Beleidskader Verlichting Amsterdam inspraak/adviesversie okt. 2016

Geacht College,

In uw brief gericht aan de leden van het AB van de bestuurscommissie Zuid d.d. 10 oktober 2016, verzoekt u om een reactie op het (concept) Beleidskader Verlichting Amsterdam. In deze brief treft u ons advies aan.

M.b.t de verkeersveiligheid

Allereerste vragen wij aandacht voor de verkeersveiligheid. Aanpassingen aan de verlichting of aan het verlichtingsniveau moet te allen tijde bijdragen aan de verkeersveiligheid of deze juist bevorderen op een bepaalde locatie, op een traject of in een bepaald gebied.

M.b.t sociale veiligheid

Het is onwenselijk dat het verlichtingsniveau omlaag wordt bijgesteld daar waar sprake is van uitvoering van werkzaamheden, afsluitingen en opbrekingen van straten, (tijdelijke) vluchtroutes. In deze situaties kan het wenselijk zijn de straatverlichting juist op een hoger niveau te laten functioneren. Een voorbeeld hiervan is de situatie rond de herinrichting van de F. Bolstraat. Wij adviseren dan ook om het lichtniveau alleen naar beneden bij te stellen wanneer zowel de objectieve als subjectieve veiligheidssituatie dat toe laat. Belanghebbenden dienen in dit besluitvormingsproces te worden betrokken.

M.b.t. Verlichting in de ecologische en hoofdgroenstructuur

We vragen aandacht voor de teksten in het beleidskader over de verlichting binnen de hoofdgroenstructuur en binnen de ecologische structuur. Hier wordt voorgesteld de verlichting uit te schakelen indien er geen doorkruisingen zijn van hoofd en plusnetten. In Zuid is dit niet altijd gewenst. De ecologische structuur ligt langs woongebieden en onder onderdoorgangen, plekken

Bestuursdienst Amsterdam	
Directie	
Datum in	02 DEC. 2016
Reg.nr.	2016/8452
Class. nr.	
Beh. ambl.	
van BM / Weth.:	
☐ ter kennisname	
☒ ter verdere beh.	VxOK
☐ om advies	
☐	
☐	
☐	
datum verz.	
naar DIV dd.	

waar voor de sociale en verkeersveiligheid verlichting gewenst is. De verkeer- en sociale veiligheid heeft voor Zuid prioriteit boven de wens rekening te houden met ecologische waarden.

M.b.t. Verlichting in parken

Ook vragen we aandacht voor het gebruik van de parken in de hoofdgroenstructuur. Het is gewenst hier niet enkel functionele en minimale verlichting toe te passen. Hier zijn drukke routes en functies buiten de hoofd en plusnetten aanwezig, gebieden die voldoende verlicht moeten worden. In de drukke parken in Zuid is dan ook maatwerk noodzakelijk zodat ook de bijzondere plekken in de avond prettig en sociaal veilig blijven functioneren.

M.b.t. Financiële uitgangspunten

Wij ontraden het om aanpassingen in het verlichtingsniveau als bezuinigingsmaatregel in te zetten. Dit mag geen doel op zich zijn. –Zie het gestelde onder sociale veiligheid–

Bij de financiële uitgangspunten wordt gesteld dat in principe geen materiaal wordt vervangen dat nog goed is en dat kosten voor aanpassingen van verlichting voor het betreffende project zijn. We vragen om maatwerk mogelijk te maken in de financiering van verlichting. Ook aspecten als belevingswaarde, veiligheid, leefbaarheid en esthetische waarde kunnen maken dat het gewenst is bestaand verlichtingsmateriaal te vervangen. Bijvoorbeeld door bij herinrichtingen van straten ook de verlichting te toetsen aan een samenhangend straatbeeld.

Het moet mogelijk zijn om wensen van bewoners of uit de gebieden, uit schouwen met ondernemers en politie te kunnen honoreren, zonder dat hiervoor een investeringsbesluit genomen hoeft te worden of een project moet worden geformuleerd. Juist kleine aanpassingen kunnen een groot verschil maken in verlichting en hierdoor in verkeersveiligheid, sociale veiligheid en beleving.

M.b.t. de standaardisatie in de Puccinimethode:

We vragen aandacht voor het formeel per ruimtelijk systeem vastleggen van de standaard masten en armaturen, zoals in het vigerende beleidsplan is opgenomen. Dit beleid mag niet vervallen voordat het is opgenomen als onderdeel van de Puccini methode. We nemen aan dat over deze standaardisatie op termijn nog inspraak en advies mogelijk is.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuid,

S.T. Capel
Voorzitter

Y.N. Jakobs
Stadsdeelsecretaris

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. drs. P.J.M. Litjens
Amstel 1
1000 AE Amsterdam

Datum 16 november 2016
Kenmerk
Behandeld door Thea IJzereef, Thea.IJzereef@amsterdam.nl, 0630578994
Bijlage Geen
Onderwerp Reactie van AB Centrum op het Beleidskader Verlichting

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Met uw brief van 10 oktober 2016 vraagt u de bestuurscommissie Centrum om uiterlijk 2 december te reageren op uw concept Beleidskader Verlichting. Wij hebben dit beleidskader voorgelegd aan ons algemeen bestuur en onderstaand advies opgesteld.

U vraagt ons te adviseren aan de hand van vier vragen.

1. Kan de bestuurscommissie zich vinden in het leveren van verlichting met als uitgangspunt 'licht op maat', waarbij het lichtniveau en het type verlichting worden afgestemd op de locatie, het moment en de omstandigheden?
2. Draagt het geformuleerde beleid voldoende bij aan het borgen van de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en een positieve sfeer en beleving in de Amsterdamse openbare ruimte?
3. Kan de bestuurscommissie zich –vanuit de 'licht op maat' gedachte– vinden in het voornemen om in de nabije toekomst 'slimme LED' verlichting toe te passen en daarmee het lichtniveau te verlagen (dimmen) of te verhogen (ontdimmen/calamiteitenverlichting), naarmate de locatie en de omstandigheden daarom vragen?
4. Mist u nog iets in het concept Beleidskader Verlichting?

In antwoord daarop het volgende.

1. Ja, 'licht op maat' spreekt ons aan, waar dit bijdraagt aan energie- en kostenbesparing, en niet ten koste gaat van verkeersveiligheid en sociale veiligheid, en beleving en sfeer. We geven u wel ter overweging mee, dat de verschillende gebruikers van de openbare ruimte deze aspecten anders zullen ervaren, en zijn benieuwd naar 'welke maat' het op welke locatie gaat worden. Daarnaast vragen we u nadrukkelijk rekening te houden met slechtzienden en mensen met nachtblindheid.
2. Hier hebben we niet zo een-twee-drie een antwoord op. Verlichting is immers één van de instrumenten die bijdragen aan verkeersveiligheid, sociale veiligheid en een positieve sfeer en beleving; er zijn er natuurlijk veel meer. En met beleid verandert de wereld niet, wél met acties

en maatregelen die voortvloeien uit dat beleid. En die heeft u geformuleerd in dit beleidskader, en in bijlage 3 op een rij gezet. We denken zeker dat deze stappen een positieve bijdrage zullen leveren. We geven u mee deze waar mogelijk in de vorm van pilots uit te proberen, en te monitoren met inbreng van de verschillende gebruikers van de openbare ruimte.

3. Ja, daar kunnen we ons in vinden. We zijn wel benieuwd naar hoe (en wie dat dan doet) de afweging gemaakt gaat worden tussen "licht dimmen gezien lage verkeersfrequentie" ten opzichte van "graag meer licht gezien subjectief gevoelde/objectief gemeten sociale veiligheid".
4. We vinden het jammer dat er pas in 2017 een organisatie- en implementatieplan komt. Dat zou wat ons betreft tegelijk met dit beleidskader opgesteld moeten worden. Beleid moet immers de antwoorden bevatten voor de aanpak van de opgave in de gebieden, de uitvoering ervan moet in de gebieden realiseerbaar zijn. Om een voorbeeld te noemen: wanneer is iets een 'complexe locatie', waarvoor een integraal lichtplan moet worden opgesteld, wie bepaalt dat etc. En hoe wordt hierin het beheer geregeld en eventuele afspraken met particuliere partijen? Een lichtplan kan immers prachtig en breed gedragen zijn, maar de uitvoering en/of het beheer mag niet stuklopen op bijvoorbeeld een nieuwe eigenaar die, letterlijk, het licht uitdoet vanwege kosten.

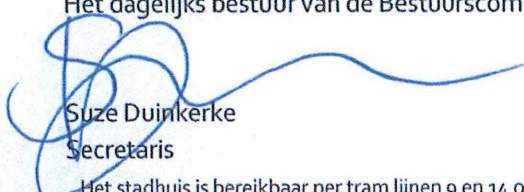
Dan hebben we nog wat losse vragen/opmerkingen.

- Feestverlichting: heeft u een visie op de periode waarover we het dan hebben? Wij zien de periode waarin het kennelijk feest is steeds langer worden. En zou er in dat kader (ecologische waarden) niet iets opgenomen moeten worden over bomen nu vaak permanent vol zijn gehangen met 'feestverlichting'?
- In hoeverre is 'licht op maat' strijdig met regelgeving ten aanzien van verlichting? Is er voldoende ruimte voor beleidsvrijheid? En welke partij heeft die maatwerkvrijheid dan?
- Wij vinden het goed dat er in het beleidskader afspraken en acties opgesomd worden. Deze hebben nog wel enige aandacht nodig wat betreft het soms hele grote verschil in SMART en uiterst vaag. Het zou mooi zijn deze zoveel mogelijk in een uitvoeringsagenda te bundelen.
- Goed dat u in het voorwoord het voorbeeld noemt van het Rembrandtplein. Wij staan uitermate positief tegenover een veel grotere rol dan nu voor bewoners, pandeigenaren en ondernemers, niet alleen in het proces van bedenken, maar ook bij de uitvoering en het beheer van smaakvolle en op maat gemaakte ver- en aanlichting.
- Bewegend licht (mupi's, projecties op straat/gebouwen, reclame etc.) heeft invloed op de beleving en het veiligheidsgevoel in de openbare ruimte. Waar/in welk beleidskader gaat u daar iets over opnemen?

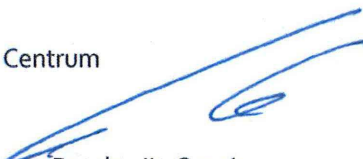
Tot slot vragen we u namens het Algemeen Bestuur Centrum ons op de hoogte te houden van het verdere verloop van de bestuurlijke besluitvorming over het Beleidskader Verlichting. Wij zijn ook erg benieuwd naar de uitkomsten van de ter inzage legging.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de Bestuurscommissie Centrum

Suze Duinkerke
Secretaris

Boudewijn Oranje
Voorzitter

Het stadhuis is bereikbaar per tram lijnen 9 en 14 of metro lijnen 51, 53 en 54, halte Waterlooplein.